

KOSGEB GİRİŞİMCİLİK DESTEKLERİNİN AMACINA ULAŞMA DÜZEYİ: KONYA İLİ ARAŞTIRMASI

Ali Őükrü ÇETİNKAYA¹
Kezban AY²

ÖZ

Girişimcilik ÷lke ekonomilerinin geliőmesinde oldukça önemli rol oynamaktadır. Ülke ekonomisine olan etkisi nedeniyle girişimcilik kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenmekte ve teşvik edilmektedir. Girişimciliğin ve girişimcilik kültürünün geliőmesini kendine vizyon edinen Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) girişimciliğin desteklenmesinde otoriter olan kurumların başında gelmektedir. KOSGEB tarafından sağlanan girişimcilik destekleri girişimciliği özendirmeyi, desteklemeyi ve başarılı işletmelerin kurulmasını amaçlamaktadır. KOSGEB, uygulamalı girişimcilik eğitimini tamamlayan ve kendi iőini kurmak isteyen girişimcilere “yeni girişimci desteği” adı altında destek sağlamaktadır. Desteğin uygulamalı girişimcilik eğitimlerine bağlı olmasının nedeni girişimcilik bilgisi ve kültürüne sahip başarılı işletmelerin kurulmasını temin etmektir. Bu eğitimler; girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında bilgi ve beceri sahibi olmaları, bu süreçte kendi rol ve sorumluluklarının farkına varmaları ve kendi iş fikirlerine yönelik iş planı hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmaları amacıyla düzenlenmektedir. Araştırmada, KOSGEB girişimcilik destek programından yararlanan girişimcilerin amaçlarına ne düzeyde ulaőabildikleri sorusuna yanıt aranmıőtır. Konya ilinde, KOSGEB girişimcilik destek programından yararlanan 140 giriőimciden elde edilen geçerli veriler tanımlayıcı istatistik ve ki-kare test yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda; girişimcilerin aldıkları kredi miktarı düzeyi, girişimcilik eğitimi ve girişimcilik destek türü değişkenleri ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma düzeyleri arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiőtir. Yararlanıcılar, destek türleri arasında en fazla “kuruluş dönemi makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım” destek türünü tercih etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Girişimcilik, İşletme Kuruluş Finansmanı, KOBİ, KOSGEB Girişimcilik Destek Programı

JEL Kodu: M130

¹ Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, alisukru@selcuk.edu.tr.

² Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, kezbanay@windowslive.com.

**ACHIEVEMENT LEVEL OF THE OBJECTIVES OF THE KOSGEB ENTREPRENEURSHIP
SUPPORT PROGRAMS: A RESEARCH IN KONYA PROVINCE**

ABSTRACT

Entrepreneurship plays an important role in the development of the national economies. Institutions and organizations support and encourage entrepreneurship due to its effect on the economies. Small and Medium Industry Development Organization (KOSGEB), which aim to support entrepreneurship and develop an entrepreneurial culture in Turkey, is one of the key authority institutions in promoting entrepreneurship. The entrepreneurship supports provided by KOSGEB aim to encourage and support entrepreneurship and help entrepreneurs to startup successful businesses. KOSGEB provides support under the name of "new entrepreneur support" program to the entrepreneurs once they attend an applied entrepreneurship training. Application to the KOSGEB entrepreneurship support programs require a proof of attendance of an entrepreneurship training. With this training program KOSGEB aims to help entrepreneurs to startup and run their business with the basic knowledge that they should have, let the entrepreneurs be aware of their role and position in running their own businesses, and be able to prepare a business plan. To what extent the KOSGEB entrepreneurship support program fulfills beneficiaries' expectations? In this empiric research, an answer to this question was sought. In the research, valid data from 140 entrepreneurs benefiting from the KOSGEB support programs in Konya, in Turkey were analyzed using descriptive statistics and chi-square methods. Results of the analysis revealed that there is a meaningful relationship between the level of credit amount, entrepreneurship training and type of the support program and achievement level of the objectives of Entrepreneurship Support Programs. Results of the research revealed that beneficiaries of the Entrepreneurship Support Programs mostly benefited from "the machine, utility, office utensils and support for software", among the all support program types.

Keywords: Entrepreneur, Entrepreneurship, Startup Financing, SME, KOSGEB Entrepreneurship Support Program

JEL Code:M130

GİRİŞ

Girişimcilik, ekonomik olayları harekete geçiren en önemli faktörlerden biridir. Girişimcilik sonucu üretim faktörleri bir araya getirilerek diğer insanların ihtiyaçlarını gideren mal veya hizmetler üretilebilmektedir. Ülkede istihdamın yaratılması, gelir düzeyinin ve refahın yükseltilmesi ve ihracatın artırılması ancak girişimcilik davranıŐı ile gerçekleşmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu 2016 yılı verilerine göre Sanayi ve hizmet sektörlerinde 2 milyon 677 bin girişim faaliyet göstermiştir (TUİK, 2016). Girişimciliğin artması ülkede insanların ihtiyaçlarının giderilmesi, ekonomik olayların artması, istihdamın artması ülke ekonomisinin güçlenmesi, refahın artması şeklinde birçok yarar sağlamaktadır. Bu nedenle girişimciliğin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Girişimciliğin ilk adımı genelde küçük işletme olarak faaliyete başlama şeklinde gerçekleşmektedir.

Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) ülke ekonomisindeki önemi her geçen gün artmakta ve bu işletmelerin üretim, ihracat, istihdam ve yatırım içindeki payı önemli büyüklüklere ulaşmaktadır. KOBİ, ilgili mevzuat gereği (Resmi Gazete, 2012) 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan girişim olarak tanımlanmaktadır (Tefek, 2016).

Ülke ekonomisinde KOBİ'ler büyük öneme sahiptirler. KOBİ'ler, 2014 yılında toplam girişim sayısının %99,8'ini oluşturmuştur. Türkiye'deki istihdamın %73,5'ini, maaŐ ve ücretlerin %54,1'ini, cironun %62'sini, faktör maliyetiyle katma değerin 53,5'ini, maddi mallara ilişkin brüt yatırımın %55'ini oluşturmuş ve ihracatın %55,1'ini KOBİ'ler gerçekleŐtirmiŐtir (TUİK, 2016).

Ülke ekonomisindeki önemine karşın KOBİ'lerin destek ve teşvik mekanizmalarına ihtiyaçları vardır (Akdeve ve Karagöl, 2013). Bu çerçeve, KOSGEB tarafından KOBİ'lere önemli destekler sağlanmaktadır. KOSGEB destek programlarının genel amaçları; KOBİ'lerin etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleŐtirmek, ihracattaki paylarını artırmak, araştırma-geliştirme, yenilik ve iş birliği faaliyetlerini desteklemek ve girişimcilik kültürünü geliŐtirmek şeklinde sıralanabilir (Ersan, 2011: 11).

İŞ kurmak için sağlanan KOSGEB girişimci desteklerinin hem bu destekten yararlananlar hem de bu desteği sağlayanlar açısından amaçlarına ulaşmada başarılı olduğu düşünölmektedir. Bu düşünecedan hareketle bu çalışmada Konya ilinde KOSGEB girişimci destek programlarından yararlananların amaçlarına ulaşma düzeylerinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Girişimcilik, fırsatları keŐfederek ve belirsiz bir ortamda riski göze alarak yenilik yapma (yeni ürün, hizmet, kaynak, teknoloji ya da pazarlar bularak değeri yaratma) yeteneğidir (Balaban ve Özdemir, 2008; Bozkurt ve Erdurur, 2013). Girişimcilik, girişimci davranıŐın bir sonucudur. Girişimci davranıŐ faydacı, değeri yönelimli, değeri katan, risk yüklenen davranıŐlar olup yaratıcı faaliyetler vasıtasıyla organizasyonlar oluşturmak, geliŐtirmek ve dönüŐtürmek olarak tanımlanmaktadır (Balaban ve Özdemir, 2008).

KOBİ'ler değişen piyasa koşullarına karşı hızlı uyum yetenekleri, esnek üretim yapıları, bölgesel kalkınmadaki rolleri, işsizliğin azaltılması ve yeni iş alanlarının açılmasındaki katkıları gibi olumlu özellikleri nedeniyle ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasında önemli bir işleve sahiptirler (Eren, Gül ve Tokgöz, 2013: 4881-4882). Ekonomiye sağladıkları bu katkılardan dolayı KOBİ'ler devlet politikalarının önemli uygulama alanlarından biri haline gelmiştir (Cansız, 2008: 4). Bu çerçevede, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere tüm ülkeler KOBİ'lerin doğması, büyümesi, gelişmesi ve korunabilmesi için elverişli ekonomik ortamı yaratacak politikaları geliştirmeye çalışmaktadırlar (Devlet Planlama Teşkilatı, 2004). Türkiye'de girişimciliğin desteklenmesi, özellikle Avrupa Birliği'ne geçiş süreciyle birlikte başlamış yeni bir durumdur (Üzülmez, 2008: 24). Türkiye'de KOBİ'lere ve yeni girişimcilere destek veren birçok özel ve kamu kuruluşu bulunmaktadır. KOSGEB bunlar arasında en önemli olanlarından biridir (Akgemci, 2001: 39).

KOSGEB, 20 Nisan 1990 tarih ve 3624 sayılı kanunla kurulmuştur (Resmi Gazete, 2017). KOSGEB, Türkiye'de KOBİ'lere ve girişimcilere teknik ve finansal destek sağlayan, danışmanlık hizmeti veren ve girişimciliğin gelişmesine katkı sağlayan önemli bir kamu kuruluşudur (Aydemir, 2005: 101). KOSGEB tarafından KOBİ'lerin ve girişimcilerin kullanımına sunulan farklı destek programları bulunmaktadır. Bu çalışmada, doğrudan girişimciliği teşvik etmek ve desteklemek için 2010 yılından itibaren uygulanmaya başlanılan Girişimcilik Destek Programı (KOSGEB, 2017) temel inceleme konusu olarak ele alınmıştır.

Girişimcilik Destek Programı; girişimciliğin desteklenmesi, girişimciliğin yaygınlaştırılması ve bu şekilde başarılı işletmelerin kurulmasına destek olunmasını amaçlamaktadır (KOSGEB, 2017). Programdan KOBİ'ler (31/12/2017'e kadar), girişimciler ve işletici kuruluşlar (iş geliştirme merkezini yönetmek üzere kurulan tüzel kişilik) yararlanabilmektedir. Bu doğrultuda, program kapsamında uygulamalı girişimcilik eğitimi, yeni girişimci desteği, iş geliştirme merkezi (İŞGEM) desteği ve iş planı ödülü yer almaktadır.

Uygulamalı girişimcilik eğitimlerinden yararlananlar, kendi iş fikirlerine dair iş planlarını hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmaktadırlar (KOSGEB, 2017). Bu eğitimlerden yararlananlar, 2017 yılı itibari ile 50 bin TL'ye kadar hibe ve 100 bin TL'ye kadar sıfır faizli ve geri ödemeli desteklerden yararlanarak kendi işletmelerini kurabilmektedirler (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü, 2017). Girişimci Destek Programından; uygulamalı girişimcilik eğitimini tamamlamış olanlar veya İş Geliştirme Merkezinde (İŞGEM) yer alan girişimciler yararlanabilmektedir (KOSGEB, 2017).

Uluslararası yazında KOBİ'lerle ilgili yapılmış birçok araştırma bulunmaktadır. Mole ve diğerleri (2008) İngiltere'de iş bağlantıları desteğinden hangi işletmelerin yararlandığını araştırmışlardır. Araştırmada, çok sayıda yöneticisi bulunan ve genç çalışanlara sahip olan işletmelerin destekten faydalanma ihtimalinin daha yüksek olduğu ve bu desteğin istihdam artışını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Morris ve Stevens (2009) araştırmalarında, Yeni Zelanda' da danışmanlık desteğinden faydalanan işletmelerin destekten yararlanmadan önce ve destekten yararlandıktan sonraki işletme

çıkıtlarını incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, kullanılan desteğin işletmelerin satışlarını, değerlerini ve verimliliğini arttırdığı tespit edilmiştir.

De Negri, Lemos ve De Negri (2006) Brezilya’da işletmeler tarafından kullanılan teknoloji desteğinin performans ve teknolojik çabalar üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, kullanılan desteğin işletmenin Ar-Ge harcamalarını, net satış cirosunu, çalışan sayısını ve ekonomik büyümesini olumlu etkilediği saptanmıştır. Chudnovsky ve arkadaşları (2006) Meksika’da yapmış oldukları araştırmada, çalışanları için eğitim desteği alan KOBİ’lerin performansını veya verimliliğini arttırmada ne kadar etkili oldukları araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre, destekten yararlanmayan KOBİ’ler ile destekten yararlanan KOBİ’ler karşılaştırıldığında, desteği alan KOBİ’ler tarafından, eğitim yatırımlarının arttırılmasının ve kapasite kullanım oranlarının daha yüksek olmasının artan verimlilik artışı ile ilgili olduğu ortaya konulmuştur.

Criscuolo, Nicolaou ve Salter (2009) İngiltere’de girişimcilerin kullanımına sunulan Yeni Girişim ve Modernizasyon Desteği ile eleman sayısı ve yatırım miktarı arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için 36,000 KOBİ üzerinde araştırma yapmışlardır. Bu çalışmada, destek alan KOBİ’lerde istihdam artışı %16 ve yatırım artışı %30 olarak ölçümlenmiştir (Maden, 2012).

Yazın incelemesinde, Türkiye’de KOBİ, girişimcilik ve KOSGEB destekleri konularını inceleyen birçok çalışma olduğu görülmüştür. Fakat KOSGEB’in Girişimcilik Destek Programı çerçevesinde desteklerden yararlanan işletmelerin amaçlarına ulaşma düzeylerini değerlendirmeye yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan hareketle çalışmada, destek programından yararlanan girişimcilerin amaçlarına ne düzeyde ulaştıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada “KOSGEB girişimcilik destek programından yararlanan girişimciler amaçlarına ne düzeyde ulaşabilmişlerdir?” temel araştırma sorusuna cevap aranmıştır.

Girişimcilerin iş kurması için en önemli etkenlerden biri sermaye unsurudur. Güner ve Korkmaz (2017) tarafından 81 ilde 233.227 katılımcıyla KOBİ’lerin kurulmasını sağlayan girişimcilere KOSGEB tarafından sunulan girişimci destek programı ele alınarak eğitim alan girişimcilerin iş kurmama nedenleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, girişimci adaylarının iş kurmada zorluk yaşamalarının nedeni yeterli mali desteğin sağlanamaması olarak tespit edilmiştir. Yıldız (2013) yapmış olduğu araştırmasında KOBİ’lere sağlanan devlet desteklerinin etki değerlendirmesinde kullanılan desteklerin hedefine ulaşıp ulaşmadığını tespit etmeye çalışmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bilgilere göre, KOBİ’lerin destekleri kullanım aşamasında daha az bürokratik işlemlere maruz kalması ile destekleri kullanan şirket sayısında artış olduğunu saptanmıştır. Bu artış kullanılan destek miktarının artmasını sağlamıştır.

Girişimcilerin aldıkları kredi miktarı, işletmelerin türüne bağlı olarak ihtiyaç duyduğu giderlerin KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında olup olmamasına göre değişim göstermektedir. Yukarıdaki çalışmalarda, KOSGEB tarafından belirlenen ve girişimciliği teşvik etmesi öngörülen kredi miktarının girişimcilerin amaçlarına ulaşmasında etkili olduğuna işaret etmektedir. Araştırmada bu durumu test etmek için ileri sürülen hipotez:

H₁: Kredi miktarı ile KOSGEB Girişimcilik Destek Programından yararlananların amaçlarına ulaşmaları arasında bir ilişki vardır.

Bireylerin girişimcilik potansiyellerinin ortaya çıkmasında ve gizli kalmış girişimci özelliklerini keşfetmesi açısından eğitim en önemli faktörlerden biridir (Balaban ve Özdemir, 2008). Balaban ve Özdemir (2008) yapmış oldukları çalışmada işletme öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörleri ve özellikle bu eğilimler ile girişimcilik eğitimi arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda, katılımcıların girişimcilik eğitimi sayesinde bakış açılarının değiştiği, cesaretlendirildikleri, özgüvenlerinin arttığı, kendilerine iş kurmayı amaç edindiği ve bunun için fırsat oluşturma çabasına girdikleri belirtilmiştir. Özkal ve Sönmez (2017) çalışmalarında eğitim alan kişi sayısına göre açılan işletme sayısının oranının oldukça düşük olduğunu ve girişimcilerin işletme kurmadan önce yeterli araştırma yapmadıklarını tespit etmişlerdir. Araştırmacılar bu sonuçları, eğitimden sonra girişimcilerin cayma sürecine girmeleri ve kendi yaptıkları araştırma ile eğitimde yapılan araştırma arasındaki farkların fazla olması şeklinde değerlendirilmiştir. Bu bulgu, verilen eğitimlerin verimliliğinin sorgulanması gerektiğine vurgu yapmaktadır.

KOSGEB girişimcilik destek programı dahilinde, girişimcilerin iş fikri sunabilmeleri ve işletme kurabilmeleri için uygulamalı eğitim saatinin %80'nine katılma zorunluluğu bulunmaktadır (KOSGEB, 2017). KOSGEB girişimcilerin girişimcilik bilincine sahip olmaları ve işletmelerini başarıyla yürütebilmelerine destek olmak için bu eğitimi önkoşul kılmaktadır. Yukarıdaki çalışmalardan edinilen sonuçlar, girişimcilik eğitimlerinin verimli olarak algılanmasının fayda sağladığına işaret etmektedir. Buradan hareketle ileri sürülen hipotez:

H₂: Alınan girişimcilik eğitimin verimlilik algısı ile KOSGEB Girişimcilik Destek Programından yararlananların amaçlarına ulaşmaları arasında bir ilişki vardır.

Kandemir, Baykut ve Avcı (2017) tarafından 2017 yılında TR33 Bölgesi olan Afyonkarahisar, Kütahya, Manisa ve Uşak illerinde yapmış oldukları çalışmada KOSGEB desteklerinin, destekleri kullanan işletmeler açısından değerlendirilmesi ele alınmıştır. Bu çalışmada KOSGEB girişimcilik destek programından faydalanan sektörler arasında bulunan kuaför veya market gibi işletmelerin girişimcilik destek programı dışında faydalanabilecekleri destek çeşidinin sınırlı olduğu ve KOSGEB destekleri bu tür işletmelerin kuruluş desteği aşamasında yanında iken daha sonraki aşamalarda onları rekabet koşulları karşısında yalnız bıraktığı sonucuna ulaşılmıştır. Avcı (2011) çalışmasında, KOSGEB tarafından yurtdışı fuarlara katılım desteği sağlanan KOBİ'leri değerlendirmiştir. Araştırmada, yurtdışı desteğinden faydalanan işletmelere yurtdışı fuarlara katılım amaçları ve bu işletmelerin amaca ulaşip ulaşamadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Destekten yararlı olsa da yararlanmasa da fuarlara katılacağını beyan eden işletmeler ile sadece destek aldıkları zaman katılabileceklerini beyan eden işletmelerin başarı durumları karşılaştırıldığında, sadece destek aldığı zaman yurtdışı fuarlara katılacağını beyan eden işletmeler her koşulda fuarlara katılacağını beyan eden işletmelerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Eğitimi tamamlayan ve iş fikri kabul edilen girişimci yararlanma amacına (işletme kuruluş desteği, kuruluş dđnemi makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım desteği, işletme giderleri desteği ve sabit yatırım desteği) gđre destek almaktadır (KOSGEB, 2017). KOSGEB'in girişimcilik desteğini tek kalem yerine temel harcama gruplarında sınıflandırarak yararlandırmasının girişimcilerin odaklı olmalarına hizmet ettiği ve amaçlarına ulaşmalarına katkı sağladığı sđylenebilir. Aycı (2011) da benzer şekilde çalışmasında, yararlanan destek şekli ile girişimcilerin amaçlarına ulaşması arasında ilişki olduğunu saptamıştır. Buradan hareketle ileri sđrđlen hipotez:

H₃: Destekten yararlanma şekli ile KOSGEB Girişimcilik Destek Programından yararlananların amaçlarına ulaşmaları arasında bir ilişki vardır.

2. YĐNTEM

KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında Tđrkiye genelinde 632.500'den fazla kişinin uygulamalı girişimcilik eğitimi alması sağlanmış, 40.000'in üzerinde yeni işletme kurulmuş ve 700 milyon TL'ye yakın destek ödemesi gerçekleştirilmiştir (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Mđdđrlđđđ, 2017). Bu kadar yoğun sağlanan desteğin yararlanıcıların amaçlarına ulaşmasında etkili olup olmadığı nicel araştırma niteliğinde olan bu çalışma ile belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada birincil verilerin elde edilmesi yoluna gidilmiştir. Veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Yazına dayalı geliştirilen ankette; demografik bilgiler ve KOSGEB girişimcilik eğitimi ve KOSGEB girişimcilik desteğine ilişkin sorular yer almıştır.

KOSGEB girişimcilik eğitimine dair lek Onay'ın (2013) Yđksek Lisans Tezi araştırmasından alınmıştır. "Aldığımız eğitimi verimlilik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusu "1=Tamamen verimli" ile "5=Hi verimli değil" aralığında değişen 5'li Likert leği niteliğindedir. Alınan desteğin etkin kullanılması ve destek tđrüne yđnelik ölçekler akır'ın (2011) Doktora Tezi araştırmasından alınmıştır. "Aldığımız desteği ne lde etkin kullandığınızı dđřđnđyorsunuz?" sorusu "1= Tamamen etkin kullandım" ile "5 = Hiç etkin kullanmadım" aralığında değişen 5'li Likert leği niteliğindedir. "Girişimcilik destek kredi tđrlerinin hangisinden yararlandınız?" sorusu birden fazla seçim yapılabilen ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programında ilan edilen destek tđrlerinin listelendiği ölçek niteliğindedir. Araştırma hipotezlerini test etmede en uygun sorular olduğu değerlendirildiği için bu ölçekler esas alınmıştır.

Araştırmanın evrenini Konya il merkezinde KOSGEB Girişimcilik eğitimlerinden ve girişimcilik destek programlarından yararlananlar oluşturmaktadır. Basit tesadđfi örnekleme yoluyla KOSGEB il temsilciliğinden alınan bilgiye dayalı olarak girişimcilik eğitiminden yaralanan girişimcilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmada KOSGEB Girişimcilik Destekler Programından yararlanan ve kendilerine ulaşılan 140 kişiden geçerli anket dđnüşü alınmıştır. Değerkenlerdeki ifade başına 10'dan fazla geri dđnüş elde edilmiş olması, örneklemin evreni temsil etme yeteneğine sahip olduğu (Gurbüz ve şahin, 2014) şeklinde değerlendirilmiştir.

Girişimcilerin destekten yararlanma şekilleri, aldıkları eğitimin süresi ve kredi miktarı ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için elde edilen veriler SPSS yardımıyla tanımlayıcı istatistik ve Ki-kare bağımsızlık testi kullanılarak analiz edilmiştir.

2.1. Demografik Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin veriler (Tablo 1) incelendiğinde; cevap verenlerin büyük çoğunluğunun erkek, yarısından fazlasının evli, büyük çoğunluğunun 25-36 yaş aralığında, çoğunluğunun ön lisans ve üstü eğitim düzeyinde, 6 ay - 3 yıl aralığında ve üst kademe yönetici konumunda olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Demografik Bulgular - Katılımcılar (N= 140)

		n	Oran (%)
Cinsiyet	Erkek	99	70,71
	Kadın	41	29,29
	Toplam	140	100
Medeni Durum	Evli	71	50,71
	Bekar	60	42,86
	Boşanmış	9	6,43
	Toplam	140	100
Yaş	18 - 24 arası	15	10,71
	25 - 30 arası	51	36,43
	31 - 36 arası	45	32,14
	37 - 43 arası	18	12,86
	44 - 50 arası	6	4,29
	51 - 57 arası	5	3,57
	Toplam	140	100
Eğitim Düzeyi	İlkokul	4	2,86
	Ortaokul	1	0,71
	İlköğretim	3	2,14
	Lise	40	28,57
	Önlisans	19	13,57
	Lisans	39	27,86
	Yüksek Lisans	17	12,14
	Doktora	2	1,43
	Cevapsız	15	10,71
Toplam	140	100	
İşletmede Çalışılan Yıl	0 - 6 Ay	24	17,14
	6 Ay - 1 yıl	26	18,57
	1 - 2 yıl	29	20,71
	2 - 3 yıl	20	14,29
	3 yıl ve üzeri	35	25,00
	Cevapsız	6	4,29
	Toplam	140	100
İşletme İçindeki Konum	Üst kademe yönetici	91	65,00
	Orta kademe yönetici	18	12,86

İlk / Alt Kademe		
yönetici	10	7,14
İşgören	8	5,71
Diğer	7	5,00
Cevapsız	6	4,29
Toplam	140	100

* Yuvarlamadan dolayı oran %100'ü aşabilir

Araştırmaya katılanların çalıştıkları işletmelerin demografik özelliklerine dair veriler (Tablo 2) incelendiğinde; işletmelerin çoğunluğunun 2012 – 2014 aralığında (araştırmanın yapıldığı yıl dikkate alındığında son üç yıl içinde) kurulmuş yeni girişimler olduğu, büyük çoğunluğunun çalışan sayısının 10'dan az küçük işletme olduğu, çoğunluğunun limited şirket statüsünde olduğu ve hizmet, gıda ve tekstil sektörlerinde yoğunlaştıkları görölmüştür.

Tablo 2. Demografik Bulgular - İşletmeler (N= 140)

	n	Oran (%)
İşletmenin kuruluş yılı	2012 - 2014	58 41,43
	2008 - 2012	33 23,57
	2000 - 2007	14 10,00
	2000 öncesi	19 13,57
	Cevapsız	16 11,43
	Toplam	140 100
	10'dan az	93 66,43
alışan sayısı	10 - 49	27 19,29
	50 - 99	5 3,57
	100 - 249	2 1,43
	250 - 499	1 0,71
	500 - 999	1 0,71
	2000 ve üstü	3 2,14
	Cevapsız	8 5,71
İşletmenin yasal statüsü	Toplam	140 100
	Kollektif şirket	10 7,14
	Anonim şirket	14 10,00
	Limited şirket	64 45,71
	Diğer	42 30,00
	Cevapsız	10 7,14
Faaliyette bulunduğu sektör	Toplam	140 100
	Ambalaj-Plastik	5 3,57
	Boya	2 1,43
	Cam Ürünleri	2 1,43
	Eczacılık	1 0,71
	Elektrik Elektronik	9 6,43
	Ev Gereçleri	4 2,86
	Gıda	14 10,00
	İnşaat Yapı Malzemeleri	4 2,86
	Kağıt	1 0,71
	Kimya	2 1,43
Maden	1 0,71	

Makine	9	6,43
Metal Ürünler	2	1,43
Mobilya	7	5,00
Orman Ürünleri	5	3,57
Plastik	3	2,14
Otomotiv Yan Sanayii	4	2,86
Tekstil	15	10,71
Hizmet	33	23,60
Diğer	10	7,10
Cevapsız	7	5,00
Toplam	140	100

* Yuvarlamadan dolayı oran %100'ü aşabilir

Çalışmada, anketi cevaplayanların KOSGEB Girişimcilik Eğitimi alma durumlarını belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde (Tablo 3); ankete katılanların büyük çoğunluğunun hayatının şehirde geçtiği, 2012 – 2014 aralığında girişimcilik eğitim aldıkları, aldıkları eğitimi verimli buldukları, yarısının KOSGEB girişimcilik destek kredilerinden yararlanmamış oldukları, çoğunluğunun KOSGEB'den girişimcilik eğitimi aldıkları, çoğunluğunun girişimcilik eğitimi almasaydı da kendi işletmesini kuracak oldukları ve çoğunluğunun aldıkları girişimcilik desteğini etkin kullandıkları görülmüştür.

Tablo 3. Demografik Bulgular - İşletmeler (N= 140)

		n	Oran (%)
Hayatın büyük ölçüde geçtiği yer	İl merkezi	112	80,00
	İlçe	23	16,43
	Kasaba - Köy	4	2,85
	Cevapsız	1	0,71
	Toplam	140	100
Girişimcilik eğitimi aldınız mı	Evet	122	87,14
	Hayır	16	11,43
	Toplam	140	100
Girişimcilik eğitiminin ilk alındığı yıl	2012 - 2014	73	52,14
	2008 - 2012	40	28,57
	2000 - 2007	4	2,86
	2000 öncesi	2	1,43
	Cevapsız	21	15,00
	Toplam	140	100
Alınan eğitimin verimlilik değerlendirmesi	Tamamen verimli	71	50,71
	Biraz verimli	39	27,86
	Ne verimli ne verimsiz	6	4,29
	Çok az verimli	7	5,00
	Hiç verimli değil	3	2,14
	Toplam	140	100
Girişimcilik eğitimi alınan kurum	ABİGEM	6	4,29
	MEVKA	4	2,86

	İŐKUR	24	17,14
	KOSGEB	73	52,14
	Diğer (Belirtiniz)	19	13,57
	Cevapsız	14	10
	Toplam	140	100
Girişimcilik eğitimi almasaydı da kendi işletmesini kuracak mıydı	Evet	100	71,43
	Hayır	13	9,29
	Bilmiyorum	6	4,29
	Cevapsız	21	15,00
	Toplam	140	100
Giriřimcilik desteđini etkin kullanma dűzeyi	Tamamen etkin kullandım	32	22,86
	Bűyűk ۆlűde etkin kullandım	32	22,86
	Kısmen veya az etkin kullandım	40	28,57
	Cevapsız	36	25,71
	Toplam	140	100

* Yuvarlamadan dolayı oran %100'ű ařabilir

Çalışmada, anketi cevaplayanların KOSGEB girişimcilik destek programından faydalanma durumlarını belirlemeye yۆnelik sorulara yer verilmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde (Tablo 4); ankete katılanların çoğunluğunun girişimcilik destek kredilerinden faydalandıkları, çoğunluğunun 10 - 50 bin TL aralığındaki krediden yararlandıkları, uygulamalı girişimcilik eğitimi tamamladıktan sonra kredi aldıkları, ihracat yapmadıkları, yıllık cirolarının 250 bin TL'den az olduğu, aldığı girişimcilik desteğinin yeni destek almaya teşvik etmediği ve alınan kredide geri ۆdeme gűclűđű yaşamadıkları bulgularına ulaşılmıştır.

Tablo 4. Demografik Bulgular - İşletmeler (N= 140)

	n	Oran (%)
Girişimcilik destek kredilerinden faydalandı mı	Evet	59 42,14
	Hayır	70 50,00
	Kısmen	3 2,14
	Diğer (Belirtiniz)	4 2,86
	Cevapsız	4 2,86
	Toplam	140 100
Alınan toplam kredi miktarı	10 – 20 Bin TL arası	28 20,00
	20 – 50 Bin TL arası	29 20,71
	50 Bin TL'den daha fazla	25 17,86
	Cevapsız	58 41,43
	Toplam	140 100
Kredi hangi program tamamlandıktan sonra alındı	Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi	57 40,71
	KOSGEB Genç Girişimci Geliştirme Programı	21 15,00
	Kűűk ۆlűekli İřletme Kurma Danıřmanlıđı Desteđi Programı	2 1,43
	İş Geliştirme Merkezi'nde (İŞGEM) yer alan işletme	1 0,71
	Diđer (Lűtfen Belirtiniz)	8 5,71

	Cevapsız	51	36,43
	Toplam	140	100
İhracat yapıyor mu	Evet	7	5,00
	Hayır	117	83,57
	Cevapsız	16	11,43
	Toplam	140	100
İhracat yapıyorsanız yıllık ihracat rakamı	0- 500 Bin dolar arası	7	5,00
	500 Bin dolar- 1 Milyon dolar arası	2	1,43
	1- 5 Milyon dolar arası	1	0,71
	30 Milyon doları üzeri	1	0,71
	Cevapsız	129	92,14
	Toplam	140	100
İşletmenizin yıllık cirosu (satış toplamı)	250.000 TL'den daha az	65	46,43
	250.000-500.000 TL arası	23	16,43
	500.000-1.000.000 TL arası	7	5,00
	1.000.000-5.000.000 TL arası	3	2,14
	5.000.000 TL ve üzeri	5	3,57
	Cevapsız	37	26,43
	Toplam	140	100
Alınan girişimcilik desteğinin yeni destek almaya teşvik durumu	Evet	30	21,43
	Hayır	53	37,86
	Bilmiyorum	20	14,29
	Cevapsız	37	26,43
	Toplam	140	100
Alınan geri ödemeli kredide ödeme güçlüğü yaşama durumu	Evet	7	5,00
	Hayır	35	25,00
	Cevapsız	98	70,00
	Toplam	140	100

* Yuvarlamadan dolayı oran %100'ü aşabilir

2.2 Ki-kare Analizi

Araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla Ki-kare analizi yapılmıştır. Araştırma hipotezlerinde yer alan “kredi miktarı”, “alınan girişimcilik eğitim süresi”, “destekten yararlanma şekli” bağımsız değişkenleri ve “girişimcilik desteğini etkin kullanma düzeyi” bağımlı değişkeni sınıflama (nominal) düzeyli ölçekler olduğu için Ki-kare ilişki analizi yapılmıştır.

Kredi miktarı ile KOSGEB girişimci destek programından yararlananların amaçlarına ulaşma düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için ki-kare bağımsızlık testi yapılmıştır. Test sonucuna göre, alınan kredi miktarı ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2(4, N=75)=9,596, p=0.048, \phi=0.36$). İlişkinin gücü zayıf düzeydedir. Bu sonuca göre araştırmada ileri sürülen H_1 hipotezi desteklenmiştir.

Girişimcilerin aldıkları eğitimin verimliliği ile KOSGEB girişimci destek programından yararlananların amaçlarına ulaşma düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için ki-kare bağımsızlık testi yapılmıştır. Test sonucuna göre, alınan eğitimin verimliliği ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma düzeyi

arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($c^2(4, N=102)=30,420, p=0.000, \emptyset=0.55$). İlişkinin g¼c¼ orta d¼zeydedir. Bu sonuca g¼re araştırmada ileri s¼r¼len H_2 hipotezi desteklenmiştir.

Destekten yararlanma şekli ile KOSGEB girişimci destek programından yararlananların amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek i¼in ki-kare bağımsızlık testi yapılmıştır. ¼l¼ek birden fazla se¼im yapılabilecek nominal d¼zeyli olduğu i¼in her bir yararlanma şekli ile KOSGEB girişimci kredilerinden yararlananların amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasındaki ilişki ayrı ayrı incelenmiştir. Test sonucuna g¼re, işletme kuruluş desteği alma şeklindeki destekten yararlanma ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($c^2(2, N=104)=14,868, p=0.001, \emptyset=0.38$). İlişkinin g¼c¼ zayıf d¼zeydedir. Kuruluş d¼nemi makine, te¼hizat, ofis donanım ve yazılım desteği şeklindeki destekten yararlanma ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($c^2(2, N=104)=14,868, p=0.001, \emptyset=0.38$). İlişkinin g¼c¼ zayıf d¼zeydedir. İşletme giderleri desteği şeklindeki destekten yararlanma ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($c^2(2, N=104)=21,932, p=0.000, \emptyset=0.46$). İlişkinin g¼c¼ orta d¼zeydedir. Sabit yatırım desteği şeklindeki destekten yararlanma ile girişimcilerin amaçlarına ulaşma d¼zeyi arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($c^2(2, N=104)=0,234, p=0.890, \emptyset=0.05$). Bu sonuca g¼re araştırmada ileri s¼r¼len H_3 hipotezi, sabit yatırım desteği hari¼ diğer destek t¼rlerinde desteklenmiştir.

SONUÇ ve ¼NERİLER

Girişimcilerin ¼ncelikli engel olarak değerlendirdikleri finansman yetersizliğine karşı kamu, ¼zel ve sivil toplum kuruluşları bir dizi finansman destek araçları ile ¼öz¼m olmaya ¼alıřmaktadırlar. En geniş kapsamlı olan ve girişimciler tarafından yoğun ilgi g¼reni KOSGEB girişimcilik destek programlarıdır. Bir kamu kuruluşu olan KOSGEB, bu destekler sayesinde daha fazla kişinin girişimci olmasını desteklemekte, ¼zendirmekte ve finanse etmektedir. Araştırma sonuçları KOSGEB'in bu amacına ulaştığını destekler niteliktedir.

Araştırma sonuçları kredi miktarı ile KOSGEB girişimcilik destek programından yararlananların amaçlarına ulaşmalarında etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Girişimcilerin destek programlarına başvurmalarında belki de en belirleyici etken elde edilecek olan kredidir. Kredi miktarının girişimcinin ilk yatırımı yapabileceği, yaratıcı fikirlerini hayata ge¼irebilmelerini sağlayabileceği d¼zeyde olması bu a¼ıdan ¼nem taşımaktadır. Dolayısıyla girişimcilik destek kredi miktarlarının d¼zenli aralıklarla g¼n¼n koşullarına g¼re g¼ncellenmesi gerekmektedir.

Girişimcilik destek programlarından yararlanmanın bir koşulu KOSGEB'in kabul ettiği bir girişimcilik eğitiminin alınmış olmasıdır. Girişimcilik eğitimleri girişimcilere daha bilinçli girişimde bulunmalarına, yaratıcı fikirlerini iş planı ¼erçevesinde tasarlama ve hayata ge¼irmelerine olanak tanımaktadır. Araştırma sonuçları, alınan girişimcilik eğitimlerinin amacına ulaştığını ortaya koymuştur. Girişimcilerin yatırıma girişmeden ¼nce bilgi ve beceri kazanmalarında etkili olan bu eğitimlere ¼zen g¼sterilmesi ve i¼erięinin zenginleştirilmesi b¼y¼k ¼nem taşımaktadır.

Araştırma sonuçlarına g¼re KOSGEB girişimci kredilerinden yararlananların destekten yararlanma şekli a¼ısından amaçlarına ulaştıkları s¼ylenbilir. Destek t¼rlerinden işletme kuruluş

desteği, kuruluş dönemi makine, teçhizat, ofis donanım ve yazılım desteği ve işletme giderleri destekleri girişimcilerin amaçlarına ulaşmasında etkilidir. En fazla etki kuruluş dönemi makine, teçhizat, ofis donanım desteklerindedir. Bu desteklerin ortak özellikleri, işletme kuruluş aşamasında gerek duyulan ihtiyaçları gidermeye yönelik olmasıdır. Dolayısıyla girişimcilik destek çeşitlerinin zenginleştirilmesi ve destek miktarlarının artırılmasının girişimciliğın özendirilmesinde ve yaygınlaştırılmasında etkili olacağa söylenebilir.

Bu araştırma Konya ili ile sınırlıdır. İlerde yapılacak araştırmalar farklı illeri veya bölgeleri kapsayacak şekilde ve daha fazla örnekleme yapılarak geniş kapsamlı kıyaslamalar yapılabilir. Bu araştırmada veri türleri genelde sınıflamalı ölçek düzeyindedir ve parametrik olmayan veri analizleri yapılmıştır. İlerde yapılacak araştırmalarda aralıklı veya oransal ölçek düzeylerinde veriler elde edilerek parametrik testler yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akdeve, E. ve Karagöl, E. T. (2013). Geçmişten günümüze türkiye'de teşvikler ve ülke uygulamaları. *Dumlupınar University Journal of Social Science/Dumlupınar Üniversitesi Soysyal Bilimler Dergisi*(37), 329-350.

Akgemci, T. (2001). *Kobi'lerin temel sorunları ve sağlanan destekler*: KOSGEB. Ankara.

Aycı, A. (2011). Pazarlama karması açısından yurtdışı fuarlar: KOSGEB yurtdışı fuar desteklerinden faydalanan KOBİ'lere yönelik bir araştırma. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakülte Dergisi*, 13 (3), 159-182.

Aydemir, B. (2005). Avrupa birliğine giriş sürecinde türkiye'de kobi'lere destek veren bir kuruluş:KOSGEB. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 3 (3), 101-125.

Balaban, Ö. ve Özdemir, Y. (2008). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya üniversitesi İİBF örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3 (2), 133-147.

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü. (2017). KOSGEB ve Girişimcilik. *Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi*, Nisan 2017(340).

Bozkurt, Ö. ve Erdurur, K. (2013). Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimindeki etkisi: Potansiyel girişimciler üzerinde bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8 (2).

Cansız, M. (2008). *Türkiye'de KOBİ'ler ve KOSGEB*, DPT Uzmanlık Tezi. DPT Müsteşarlığı, Ankara.

Chudnovsky, D., López, A., Rossi, M. ve Ubfal, D. (2006). *Evaluating a program of public funding of private innovation activities. An econometric study of FONTAR in Argentina*. Inter-American Development Bank.

Criscuolo, P., Nicolaou, N. ve Salter, A. (2009). The elixir or burden of youth? Exploring differences among start-ups and established firms in innovation behaviour in the UK. *Department for Innovation, Universities and Skills (DIUS) Research Report*, 09-11.

Çakır, A. (2011). *Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Kullanımına Sunulan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Destek ve Teşvik Türleri İle Kurumsallaşma Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Yönetimi ve Organizasyon Bilim Dalı, İstanbul.

De Negri, J. A., Lemos, M. B. ve De Negri, F. (2006). *Impact of P&D Incentive Program on the Performance and Technological Efforts of Brazilian Industrial Firms*. Inter-American Development Bank. Erişim Adresi: <https://ideas.repec.org/p/idb/ovewps/1406.html>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2004). KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı. *Ankara, Ocak*.

Eren, S. S., Gül, H. ve Tokgöz, E. (2013). Küçük ve Orta Boy İşletmelerde (KOBİ) örgütsel öğrenme ve yenilik performansı ilişkisinin genel performansa etkileri. *Journal of Yaşar University*, 29(8), 4872-4895.

Ersan, A. (2011). *KOSGEB Destekleri: Teşvik/Destek Rehberi Serisi 3*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.

Güner, H. ve Korkmaz, A. (2017). KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimi – girişimcilik ilişkisi: eğitim alıp iş kurmayanlar üzerine araştırma. *İş ve Hayat Dergisi*, 4, 155-182.

Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Felsefe – Yönetim – Analiz*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kandemir, T., Baykut, E. ve Avcı A. (2017). KOSGEB desteklerinin destekleri kullanan işletmeler açısından değerlendirilmesi (TR33 bölgesi uygulaması). *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 97-114.

KOSGEB. (2017). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme (KOSGEB) Girişimcilik Destek Programı. Çevrimiçi Erişim (21.05.2017): <http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>.

Maden, S. I. (2012). *KOSGEB genel destek programının firmalar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi: Göller Bölgesi uygulaması*. (Doktora Tezi), SDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mole, K., Hart, M., Roper, S. ve Saal, D. (2008). Differential gains from Business Link support and advice: a treatment effects approach. *Environment and Planning C: Government and Policy*, 26(2), 315-334.

Morris, M. ve Stevens, P. (2009). Evaluation of the Growth Services Range: Statistical analysis using firm-based performance data. *Research and Evaluation, Ministry of Economic Development, Government of New Zealand*.

Onay, Ü. G. (2013). *Kadın girişimciliğini etkileyen sosyo-kültürel faktörler: Isparta KOSGEB girişimcilik destekleri üzerine bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi), SDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özkal, L. ve Sönmez, F. (2017). *Girişimcilik kavramı, uygulamalı girişimcilik ve Nazilli'deki uygulamaları*. Nazilli Ticaret Odası. Çevrimiçi Erişim (30-07-2017).

Resmi Gazete (2012). Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Kanun. Kanun No: (Resmi Gazete Sayısı: 28457). Yayın Tarihi: 04 Kasım 2012, Sayı: 2012/3834, Başbakanlık, Ankara.

Resmi Gazete. (2017). *Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun*. (20.4.1990 tarih ve 20498 sayı). Çevrimiçi Erişim (29.05.2017): http://www.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Yonetmelikler/KOSGEB_Kurulu%C5%9F_Kanunu.pdf.

Tefek, A. (2016). *KOBİ'lerde kurumsallaşma ve örgütsel performans ilişkisi: Konya sanayi işletmeleri araştırması*. (Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.

TUİK, T. İ. K. (2016). *Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri, 2016*. Türkiye İstatistik Kurumu Bülteni. Çevrimiçi Erişim (21-05-2017): <http://www.tuik.gov.tr/>.

Üzülmez, H. (2008). Girişimcilik ve Konya'da Girişimciliğin Geleceği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 21-31

Yıldız, S. B. (2013). KOBİ'lere sağlanan kamu desteklerinde etki değerlendirilmesinin önemi. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 381-390.